Memo

Datum : Maandag 17 oktober

Aan : Gemeenteraad

Kopie aan : Griffie

Van : Wethouder Kundić

Betreft : Vragen M1 begrotingsbehandeling

Tijdens de M1 van woensdag 12 oktober jl. zijn niet alle gestelde vragen beantwoord. Zoals toegezegd ontvangt u hierbij de antwoorden op de vragen over economie, jeugdzorg en onderwijs.

Economie

- *Is college het eens dat klimaatfonds ingezet zou moeten worden om energie-intensieve ondernemers versneld te laten verduurzamen. Aan welk bedrag denkt het college dan?*
  Wat gaat u doen voor MKB om te voorkomen dat ze omvallen? Rijksmiddelen laten nog op zich wachten. Tevens worden er zorgen geuit dat grote onderneming het MKB overnemen waardoor kleine en lokale ondernemingen verdwijnen.
  Wat heeft de portefeuillehouder nodig van de raad (aan financiële middelen) om een plan met spoedmaatregelen waar goed uit te kunnen voeren?
  Het college maakt zich net als uw raad grote zorgen over de mate waarin de stijging van de energiekosten en de enorme inflatie ondernemers, inwoners, organisaties en instellingen raakt. Er zijn ondernemers waarbij de bestaanszekerheid van hun onderneming onder druk staat.
  We zijn met ondernemers(verenigingen) in gesprek over de omvang en mogelijke maatregelen. Met hun input werken dan ook aan een crisis-aanpak waar ook ondersteuning voor ondernemers onderdeel van uit maakt. De huidige crisis biedt ook kansen voor het versnellen van verduurzaming hetgeen in de aanpak wordt meegenomen. De omvang van deze steun, en dekking daarvoor, is onderdeel van de uitwerking. We informeren de raad daar binnenkort over per raadsbrief en zo nodig leggen we u een raadsvoorstel voor.

- *Hoe gaan we in samenwerking met de ondernemers werken aan de aantrekkelijkheid van onze stad? Hoe kijken ondernemers(verenigingen) aan tegen de plannen van het college? We zijn een gastvrije stad. Hoe rijmt dat met de verhoging van parkeertarieven?*
  Citymarketing: gaan we n.a.v. het coalitieakkoord de strategie om Arnhem op de kaart te zetten aanpassen?
  Arnhem is een aantrekkelijke en gastvrije stad die veel te bieden heeft voor inwoners, studenten, bedrijven en bezoekers. Dat dragen we samen met onze partners in de stad uit.
  In citymarketing staat Arnhem als creatieve energiestad centraal. Onze strategie is gericht op datgene waarin Arnhem excelleert: enerzijds de energie-expertise en de rol die Arnhem heeft in de energietransitie en anderzijds duurzame mode met focus op het verduurzamen van het mode-

ecosysteem. Deze strategie sluit aan bij onze ambities in de begroting. N.a.v. het coalitieakkoord kijken we hoe wij onze gemeentelijke communicatie beter hierop kunnen laten aansluiten.

- *We ontvangen signalen dat de kaders rondom horecavergunningen, het concept blurring, verschillend worden uitgelegd. Bij blurring kan in detailhandel ondergeschikte horeca kan plaatsvinden. Gaat de wethouder daar nog specifiek aandacht aan besteden? Is de wethouder voornemens de detailhandelvisie en de horecavisie aan te passen?*
  Lokaal is het onder voorwaarden mogelijk het concept blurring toe te passen. Dat is beschreven in onze horecavisie. Landelijk wordt gewerkt aan een wetsvoorstel om het mogelijk te maken. Blurring komt in Arnhem op verschillende plekken voor. Het college is bekend met enkele klachten over de toepassing van het concept in de Steenstraat. We hebben daar enkele overtredingen geconstateerd en daar tegen opgetreden.
  In 2023 worden zowel de detailhandelsvisie als de horecavisie geactualiseerd.

- *In de begroting is de ambitie beschreven om veel banen te creëren. Iets verderop in de begroting wordt geconstateerd dat we te maken hebben met krapte op arbeidsmarkt. We missen in de begroting een koppeling tussen beiden.*
  De arbeidsmarkt is een complex vraagstuk. Bedrijfsleven, overheid en onderwijs spelen allemaal een rol.
  We willen vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten en intensiever optrekken met het onderwijs en bedrijfsleven om dit te realiseren.

  We zetten ons op verschillende manier in. Ten eerste door onze (wettelijke) rol in de arbeidsmarktregio; een samenwerking tussen de sociale partners. In de Groene Metropool Regio is een Human Capital agenda vastgesteld, die wordt uitgewerkt in een akkoord tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven. In Arnhem hebben we samenwerkingsverbanden als Arnhem Studiestad, traineeships samen met Arnhemse bedrijven en onderwijsinstellingen om talent voor de stad te behouden en Innovate, dat talent en innovatieve bedrijven verbindt.

Internationale samenwerking:

- *Vorig jaar is het internationaal beleid aangenomen, in verleden is ook een motie aangenomen: maak gebruik van de diversiteit van de stad, maak gebruik van deelgemeenschappen van de stad. Ze hebben goede relaties met het herkomstland en kunnen van meerwaarde zijn voor onze stad. Gaat de wethouder kijken naar initiatieven uit de stad en deze omhelzen? En eventueel de kaders waar nodig herzien?*
  Deze vraag is inmiddels ook aan de orde gekomen in de raadskamer van de portefeuillehouder internationale samenwerking wethouder Van de Geijn.

Jeugdzorg:

- *We lezen dat het aantal jeugdigen in verblijven is toegenomen in 2021. Wat gaat u doen om het weer naar beneden te krijgen?*

De toename van jeugdigen in verblijf is een gevolg is van een aanpassing in de Jeugdwet, waardoor het beeld wat vertekend is. Per 1 januari is namelijk een wijziging van het woonplaatsbeginsel ingevoerd waardoor we meer jeugdigen uit andere gemeenten hebben overgekregen (die ten tijde van de toewijzing van de zorg in Arnhem woonachtig waren). Het is mogelijk dat de verzorgers van deze jeugdigen niet meer in Arnhem wonen. Daarnaast kan het zijn dat deze jeugdigen bij pleegouders buiten de regio wonen. Als je de kinderen eruit filtert die per 1 januari zijn over gedragen als gevolg van het Woonplaatsbeginsel, neemt het aantal jongeren in verblijf juist af (zie ook de bestuursrapportage Zorg Dichterbij die in september is verstuurd voor meer duiding).

- *Wat is er al bekend over de zorgaccounthouder, is het meetbaar wat er werkt en is er iets te zeggen over het effect?*
  Wat doet u om er voor te zorgen dat iedereen weet van de zorgaccounthouder doet en deze goed te vinden zodat we er optimaal gebruik van kunnen maken om de wachtlijsten in de jeugdzorg te kunnen verkleinen.
  In de bestuursrapportage Zorg Dichterbij die we eind september hebben toegestuurd vindt u een update van de wachtlijsten in Arnhem, inclusief meer uitleg over wat de zorgaccounthouder doet. De zorgaccounthouder heeft tot nu toe 50 bemiddelingen uitgevoerd voor kinderen die op de wachtlijst stonden. Concreet betekent dat dat deze kinderen direct of binnen 4 weken na bemiddeling konden starten met hun traject. In december volgt een raadsbrief met daarin een meer uitgebreide update over het werk van de zorgaccounthouder.

  Bij de start van de werkzaamheden door de zorgaccounthouder is er een filmpje opgenomen over de werkzaamheden. Dit filmpje is breed verspreid onder zorgaanbieders, huisartsen, praktijkondersteuners jeugd en de sociale wijkteams. Naar aanleiding van dit filmpje is door veel partijen contact opgenomen met de zorgaccounthouder. Verder neemt de zorgaccounthouder pro-actief contact op met de zorgaanbieders, huisartsen, praktijkondersteuners jeugd en de sociale wijkteams om toelichting te geven.

- *In de begroting staat beschreven dat ingezet wordt op zelfstandigheid, eigen kracht en regie eigen leven.*
  In de begeleiding van kinderen is het de ambitie dat we hen begeleiden en laten opgroeien naar zelfstandigheid. Het versterken van de eigen kracht van jongeren en hun ouders is een uitgangspunt van de jeugdwet. Uiteraard wordt waar nodig passende en tijdige zorg ingezet.

- *In coalitieakkoord staat dat marktwerking in de jeugdzorg teruggedrongen dient te worden. Er is ook een motie aangenomen om de marktwerking in de zorg terug te dringen. Hoe zien we dat terug in de begroting?*
  Het onderzoek door AEF naar marktwerking in de zorg is inmiddels opgeleverd. Op basis van dit onderzoek heeft een vervolgonderzoek plaatsgevonden waarin is bekeken hoe de resultaten van het onderzoek naar marktwerking in de zorg toegepast kunnen worden op de aanbesteding. Dit laatste onderzoek is inmiddels in concept ontvangen. Omdat er een sterke relatie bestaat tussen beide onderzoeken willen we de raad hierover graag gelijktijdig informeren. Naar verwachting worden beide rapporten in Q4 aangeboden aan het college waarna doorgeleiding naar de raad zal plaatsvinden.

- *Hoe weet u zeker dat al het geld dat wordt uitgegeven in de zorg niet in handen komt van private equity bedrijven.*
  Aan de zorgpartijen waarmee we samenwerken worden eisen gesteld wat betreft de winstmarges. We controleren de jaarrekeningen van de zorgaanbieders waarmee we samenwerken en proberen zo signalen voor mogelijke zorgfraude op te vangen.

- *Huisartsen worden meer en meer betrokken. Ze geven aan overbelast te raken. Hoe verhoudt dit signaal van huisartsen zich tot wat in de begroting staat (meer inzetten)?*
  Om huisartsen te ontlasten en te ondersteunen, zetten we op de parktijken praktijkondersteuners jeugd in. Zij ondersteunen huisartsen bij zorgvragen van kinderen en begeleiden kinderen met problemen.

- *Er zou een wijknetwerk worden opgericht om de wachtlijsten jeugdzorg terug te dringen. Volgens de turap is hiermee nog niet gestart. Wat is hiervan de reden en wanneer wordt er begonnen?*
  We willen inderdaad werken naar wijknetwerken waarin een beperkt aantal partijen samenwerkt zodat de partijen elkaar sneller en beter weten te vinden en kinderen ook sneller kunnen worden geholpen. De realisatie hiervan vraagt om uitwerking en voorbereidingstijd. Onder andere om het juridisch goed te regelen. Daarna moet het worden aanbesteed. Dat moeten we ook afstemmen met de regio. We starten in Q1 2023.
  Op dit moment bouwen we de wijknetwerken al door jongerenwerkers in de school in te zetten, door praktijkondersteuners jeugd in de wijk te brengen en door wijkcoaches zelf, in de wijk, begeleiding te laten bieden aan kinderen (en volwassenen). Niet alleen voor de kinderen op de wachtlijst, maar voor alle kinderen die vastlopen.

Onderwijs:

- *We zien een flinke terugloop VVE in 2021, is dit de duiden? Wat gaat de wethouder doen om deze ontwikkeling te veranderen?*
  Het bereik van VVE is inderdaad in 2021 teruggelopen als gevolg van de lockdowns in de kinderopvang. Ouders waren voorzichtig hun kind te brengen, VVE peuters kwamen pas later op de peuteropvang. Het bereik herstelde zich eind 2021 en is inmiddels weer op het oude niveau en zelfs wat hoger, 92%. Het bereik monitoren we ieder kwartaal. We zien dat het aantal VVE kinderen ook toeneemt.

- *Stichting Leergeld heeft in augustus te kennen gegeven dat het budget niet toereikend was. Is er voor dit jaar al extra subsidie voor hen te verwachten? Is het college van mening dat het ook voor komende jaren verhoogd moet worden. Of is er alleen naar incidenteel geld voor 2021 gekeken zoals al eerder in armoedeplan stond aangegeven?*
  Het college vindt het heel belangrijk dat de dienstverlening van Stichting Leergeld juist nu in deze tijd door gaat. Portefeuillehouder Lauriks is met hen in gesprek. Met Leergeld hebben wij afspraken gemaakt over aanvullende ondersteuning in 2022. Voor 2023 kijken wij ook wat nodig is, ervan uitgaande dat ook dan nog extra vraag naar ondersteuning van kinderen nodig is.
  In het plan van aanpak crisis-aanpak bestaanszekerheid en energiekosten dat u binnenkort ontvangt informeren we u verder.

- *We ontvangen signalen dat scholen zich zorgen maken over de ventilatie. Is het mogelijk deze versneld door te voeren?*
  Scholen hebben inderdaad bij ons aangegeven dat zij zich in relatie tot de stijgende energiekosten zorgen maken over de ventilatie van hun gebouwen. Zowel gemeente als onderwijsinstellingen proberen dit zo snel mogelijk uit te voeren. Uitvoering verloopt moeizaam door zeer beperkte beschikbaarheid van materiaal en personeel alsmede de enorme prijsstijgingen.

- *Hoogbegaafdheid: wordt maar twee keer genoemd in de begroting. Is er een bijzonder programma, en welke middelen zijn er voor hoogbegaafdheid in de begroting opgenomen? Zijn er pilots voor anders- of hoogbegaafden?*
  We stellen een onderwijsagenda op samen met onderwijs waarin we vaststellen waarop we samenwerken en welke acties hieraan hangen. Hier valt onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen ook onder. We werken aan:
  We gaan een werkbezoek plannen naar de regio Tilburg. Deze regio is al langere tijd bezig met het thema hoogbegaafdheid. Zij hebben een programmateam dat samen met het onderwijs en bedrijfsleven kijkt naar extra ontwikkelmogelijkheden voor meer- en hoogbegaafde kinderen en jongeren in de regio. Hiervoor zullen we ook de samenwerkingsverbanden en natuurlijk u als raad uitnodigen. We plannen ook een werkbezoek in de regio.
  Het samenwerkingsverband po heeft een team met hoogbegaafdheidsspecialisten waarbij de verbinding wordt gezocht met de gemeente als het gaat om onderwijs en jeugdhulp. Deze werkgroep is er om het aanbod aan hoogbegaafde leerlingen verder te ontwikkelen.
  Het samenwerkingsverband vo heeft vooral OPUS als voorziening voor hoogbegaafde leerlingen. Daarnaast werkt het samenwerkingsverband aan een overzicht van het precieze aanbod voor hoogbegaafde leerlingen en wat hierin mist. De gemeente heeft hier op korte termijn een afspraak over gepland.
  Het vermoeden bestaat dat er onder thuiszittende leerlingen vaker sprake kan zijn van uitdagingen rondom hoogbegaafdheid. Hiervoor is samenwerking met het RBL belangrijk. Hier zijn twee consulenten die expertise op dit gebied ontwikkelen, zodat zij vraagbaak zijn voor hun collega's zijn en hen ook informeren.
  We zullen u per raadsbrief verder informeren over de stand van zaken ten aanzien van hoogbegaafdheid.

- *Bij de bespreking van het IHP is gesproken over de staat van bestaande bouw. Wat kan er gebeuren in kader van renovatie? Is dat al meegenomen, hoe staat het met het onderzoek en wat zijn daarvan de consequenties voor deze begroting?*
  Er wordt altijd gestreefd naar een vergelijkbaar kwaliteitsniveau voor alle schoolgebouwen. Renovatie is daarvoor een goed instrument, indien voldaan kan worden aan de vereisten van minimaal het laatste Bouwbesluit en Frisse scholen klasse B. Per project wordt er een afweging gemaakt of renovatie of vervangende nieuwbouw de beste optie is. Hierbij wordt gekeken naar de kwaliteit, functionaliteit maar ook naar de duurzaamheidsaspecten. Tenslotte zal er ook een financiële afweging moeten worden gemaakt. We zijn gestart met het proces om te komen tot een nieuw IHP, waarvan het onderzoek deel uitmaakt.

- *Arnhem heeft wat betreft onderwijshuisvesting lang boven de VNG norm gezeten. De vergoeding kan nu lager uitvallen. Verwacht Arnhem nu stijging van de Arnhemse kosten? Is dat verwerkt in de begroting?*
  Ja, het prijspeil van de budgetten is geactualiseerd op basis van de BDB-index Schoolgebouwen Nieuwbouw. In de begroting was al rekening gehouden met een jaarlijkse prijsstijging van 2%, die nu is bijgesteld voor de structurele doorwerking van de hoger dan verwachte prijzen 2022 van 6,4%. Plus de hogere verwachte prijsstijging in 2023 van 2,5%. Vanaf 2024 wordt verder rekening gehouden met een prijsstijging van ongewijzigd 2% per jaar;

- *In hoeverre binnen het budget ruimte voor particulier onderwijs?*
  Particulier onderwijs is mogelijk. Deze wordt niet door de overheid bekostigd, maar door ouders of andere partijen.

- *Kunt u meer duidelijkheid geven over schoolmaaltijden, wat is de ambitie en is er overlap met de landelijke regeling?*
  In de begroting is €500.000,- om een pilot te kunnen starten met schoolmaaltijden. We starten dan op 1 januari op vier Arnhemse scholen. Daarnaast zijn we in gesprek met de Stichting Jeugdeducatie Fonds die uitvoering geven aan het verstrekken van de Rijksbudgetten voor ontbijten in het basisonderwijs. Scholen dienen dit aan te vragen bij het Fonds. Dit gaat dus om aanvulling op hetgeen we als gemeente doen.

- *Kan het thema financiële vaardigheden worden toegevoegd aan volwasseneducatie?*
  Financiële vaardigheden worden meegenomen in de aanpak van Laaggeletterdheid. De aanpak laaggeletterdheid zet zich in op vier domeinen Werk, Gezondheid, Gezin en Geld. Van de mensen in geldzorgen weten we dat ongeveer 50% daarvan ook laaggeletterd is. Daarom zetten we dan ook stevig op in via de partners in de stad die bezig zijn met inwoners met geldzorgen en hebben we diverse cursussen die bijdragen aan financiële vaardigheden. De cursus “voor ’t zelfde geld’ of ‘koken binnen je budget’ zijn daar een voorbeelden van.